

Zuhail Demir

Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme (Vlaams gewest)

Valérie De Bue

Minister van Ambtenarenzaken, Toerisme, Erfgoed en Verkeersveiligheid (Waals gewest)

Rudi Vervoort

Minister-president van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Territoriale Ontwikkeling en Stadsvernieuwing, Toerisme, de Promotie van het Imago van Brussel en Biculturele Zaken van gewestelijk Belang (Brussels Hoofdstedelijk Gewest)

Isabelle Weykmans

Minister van Cultuur en Sport, Werkgelegenheid en Media (Duitstalige gemeenschap)

**Schriftelijke verklaring ter gelegenheid van de European Tourism Convention
(12 oktober 2020)**

De COVID-19-pandemie heeft de toeristische sector op scherp gesteld. Plots werd toerisme een kwetsbare sector. Een periode van ongebreidelde toeristische groei kwam abrupt tot een einde.

De beleidscontext is dan ook ingrijpend veranderd. Voor de coronacrisis stonden maatregelen om de draagkracht van de bestemming te beschermen en te vrijwaren centraal. De zorg over de draagkracht van de bestemming blijft onverminderd bestaan. Het beleid zal zich de komende jaren echter in de eerste plaats dienen te concentreren op de groei van het toerisme.

De crisis biedt een unieke kans om de ontwikkeling van het toerisme opnieuw te bekijken, waarbij toerisme niet langer als een doel op zich beschouwd wordt, maar als een middel om de gemeenschap en de bestemming te laten floreren. We zetten dan ook voluit in op groei waarbij niet de kwantiteit centraal zal staan maar wel de kwaliteit. Technologische innovatieve oplossingen kunnen ingezet worden om de toeristenstromen op de bestemming beter te beheren en te beheersen, de ontwikkeling van het toerisme in minder bekende en groene bestemmingen aan te moedigen en toeristen te spreiden in ruimte en tijd.

De impact van de crisis is voelbaar in het hele toeristische ecosysteem. Het heropenen en opnieuw opbouwen van bestemmingen zal een gezamenlijke aanpak vereisen. Het zal er op aankomen om de juiste balans te vinden tussen verschillende belanghebbenden. Er is dan ook nood aan een nieuw meetkader en een performant monitoring- en evaluatiesysteem.

De crisis biedt nieuwe kansen en uitdagingen voor de toekomst. De vraag naar virtuele ervaringen, naar regionale en minder dichtbevolkte, groene bestemmingen alsook naar cultureel toerisme zal waarschijnlijk toenemen. Responsmaatregelen en herstelplannen ter ondersteuning van de ontwikkeling van duurzaam toerisme moeten een centrale rol spelen bij herstelinspanningen. Er is meer dan ooit toekomstgericht beleid nodig om het herstel te ondersteunen en een duurzamere en meer veerkrachtige toerisme-economie op te bouwen.

Als beleidsverantwoordelijken zullen we ook moeten nadenken over de gevolgen van de crisis op langere termijn en over de structurele transformatie die nodig zal zijn. We moeten een manier vinden om toerisme te integreren in de circulaire economie (ecodesign, verantwoordelijke consumptie, korte keten,...). Ook na de onmiddellijke crisisrespons zullen de groene transitie en digitale transformatie relevant blijven en zullen beslissingen van beleidsmakers een belangrijke rol spelen bij het vormgeven van de toeristische sector in de post-COVID-19 context.

Het zal van cruciaal belang zijn om korte- en lange termijnacties met elkaar te verbinden, aangezien de maatregelen die vandaag worden genomen, het toerisme van morgen zullen bepalen. We doen dit best door het toerismebeleid samen te creëren met een brede groep van belanghebbenden: bewoners, ondernemers, bezoekers, beleidsmensen, experts in diverse domeinen, andere beleidsdomeinen zoals erfgoed, sport, natuur, ... De private sector, met daarin veel KMO's, speelt een belangrijke rol bij de gecoördineerde aanpak. We gaan voor co-creatie waar iedereen - vanuit gedeelde inzichten - engagement en verantwoordelijkheid opneemt.

We zullen ervoor moeten zorgen dat de perspectieven van de reis- en toerimesector worden weerspiegeld in beleidsdaden die van invloed zijn op reizen naar en binnen een land. Een sterke samenwerking met nationale, regionale en lokale actoren die verantwoordelijk zijn voor veiligheid, gezondheid en vervoer en alle spelers die een invloed hebben op de toeristische ontwikkeling zal essentieel zijn bij de uitbouw van de toeristische bestemming. Het versterken van het veiligheidsgevoel van toeristen (via digitale ontwikkelingen), het verstrekken van real-time informatie en aangepaste hulp is essentieel. Er is nood aan de promotie van alternatieve reismodi en aan investeringen in multimodaal vervoer.

Maar ook de maatschappelijke uitdagingen op het vlak van armoede, integratie, sociale uitsluiting, eenzaamheid, inclusie, vergrijzing en gezondheidszorg kan het toerismebeleid niet uit de weg gaan. Een deugddoende vakantie of een fijne daguitstap met het gezin is geen mirakeloplossing om uit armoede of sociaal isolement te geraken, maar het is wel een stap in de goede richting en een deel van het antwoord.

Van een kwetsbare sector moet toerisme evolueren naar een weerbare sector.

Overheden moeten dan ook investeringen ondersteunen die gericht zijn op een veerkrachtiger, inclusievere en groenere sector. Het is noodzakelijk om te investeren in de ontwikkeling van duurzame en kwaliteitsvolle toeristische infrastructuur om de ontwikkeling van lokale KMO's te vergemakkelijken (vb. event- en congresinfrastructuur ten voordele van culturele spelers). Alle bedrijven in het toeristisch ecosysteem (logiesector, transport, ...) moeten gestimuleerd worden om te investeren in groene en koolstofarme toepassingen. Specifieke aandacht zal moeten gaan naar het herstel van het stedelijk toerisme met inbegrip van het event-, congres- en seminarietoerisme.

Het herstel van toeristische bestemmingen en bedrijven zal grotendeels afhankelijk zijn van hun capaciteit om beter te profiteren van technologische ontwikkelingen, de behoeften van reizigers te begrijpen en trends op te volgen, innovatieve ervaringen te creëren en op de markt te brengen, ...

Het concurrentievermogen en de veerkracht van de toeristische industrie moet versterkt worden door de digitale en innovatieve ontwikkeling van de KMO's te ondersteunen. Herstelpakketten moeten de focus leggen op het maximaliseren van het gebruik van technologie, het bevorderen van de digitalisering en het investeren in digitale vaardigheden met name voor werknemers en zelfstandigen. We zullen dan ook moeten investeren in kwaliteitsvolle opleiding en in het scheppen van jobs.

Ten slotte is een gecoördineerde en geharmoniseerde aanpak in de hele EU van wezenlijk belang voor het herstel van toeristisch ecosysteem, zowel op het gebied van volksgezondheid als op het gebied van formaliteiten en autorisaties voor reizen en verblijf in het buitenland.